

| | |
|---------------------------------|--|
| วิทยานิพนธ์เรื่อง | ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการจำนองรถยนต์ |
| นักศึกษา | พลกฤษณ์ ตันติชัยนุสรณ์ |
| อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ | ดร.ชาญวิทย์ สุวรรณะบุญย์ |
| อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม | รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา ตันศิริ |
| หลักสูตร | นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ |
| คณะ | นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม |
| พุทธศักราช | 2558 |

บทคัดย่อ

ปัจจุบันสินเชื่อโดยใช้รถยนต์เป็นหลักประกันการชำระหนี้มักจะทำในรูปแบบของสัญญาเช่าซื้อ ซึ่งผลของการทำสัญญาเช่าซื้อดังกล่าวจะทำให้ผู้เช่าซื้อสามารถใช้ประโยชน์ของตนเองได้โดยไม่ต้องส่งมอบให้แก่เจ้าหนี้ และต่อมาได้มีการออกพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 15) พ.ศ.2551 โดยกำหนดให้รถยนต์ที่จดทะเบียนแล้ว รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรกเตอร์ที่จดทะเบียนแล้วให้เป็นทรัพย์สินประเภทที่จำนองเป็นประกันหนี้ได้ตามกฎหมาย

การนำรถยนต์มาจำนองเป็นประกันหนี้ นั้น พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 15) พ.ศ.2551 ได้เพิ่มเติมมาตรา 17/1 เพียงมาตราเดียว แต่หลักเกณฑ์การจำนองรถยนต์มีขั้นตอนเป็นอย่างไรไม่มีการกล่าวไว้ให้ชัดเจน ซึ่งกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจำนองที่มีใช้บังคับเป็นหลักทั่วไปคือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 12 ตั้งแต่มาตรา 702 ถึง มาตรา มาตรา 746 ซึ่งรถยนต์เป็นทรัพย์สินที่สามารถใช้ประโยชน์เพื่อเป็นยานพาหนะในการขนส่ง หรือขนถ่ายสินค้า รวมทั้งใช้ในกิจการงานก่อสร้าง เป็นต้น จึงทำให้รถยนต์มีกฎหมายควบคุมเป็นการเฉพาะคือ พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.2522 แต่กฎหมายดังกล่าวเป็นเพียงกฎหมายที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อใช้บังคับควบคุมการใช้รถยนต์และการจัดเก็บค่าภาษีประจำปีเท่านั้น จึงทำให้ในปัจจุบันนี้ยังไม่มี การจำนองรถยนต์เป็นประกันได้ตามกฎหมาย ดังนั้น จึงต้องมีการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การนำรถยนต์มาจำนองเป็นประกันหนี้ จะต้องมีการดำเนินการอย่างไรจึงจะสามารถทำให้มีการจำนองรถยนต์เกิดขึ้นได้ตามกฎหมาย และสามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

จากการศึกษาพบว่าปัญหาที่ทำให้การจำนองรถยนต์ยังไม่สามารถทำได้มีปัญหาคือสำคัญหลายประการกล่าวคือ 1) ปัญหาเกี่ยวกับสถานะของทะเบียนรถยนต์ในทางกฎหมาย เนื่องจากใบคู่มือจดทะเบียนรถยนต์ ในทางกฎหมายถือว่าเป็นเพียงเอกสารราชการที่กรมการ

ขนส่งทางบกออกให้กับรถที่จดทะเบียนแล้วเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บค่าภาษีประจำปีเท่านั้น แต่มีใบเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ ทำให้เจ้าของกรรมสิทธิ์รถยนต์ยังมีความไม่ชัดเจนว่าใครจะเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์แท้จริงและเป็นผู้มีสิทธิจำหน่ายรถยนต์ได้ และการจะจดทะเบียนจำหน่ายมีขั้นตอนอย่างไรนายทะเบียนรถยนต์ในปัจจุบันมีขอบเขตอำนาจเพียงใด และเจ้าของกรรมสิทธิ์รถยนต์ตามสัญญาเช่าซื้อจะสามารถจำหน่ายรถยนต์ได้หรือไม่ รวมถึงการจำหน่ายรถยนต์จะหมายความว่ารวมถึงสิทธิในเลขทะเบียนรถยนต์ประมวลด้วยหรือไม่ ล้วนแต่เป็นกรณีที่ยังไม่มีความชัดเจนทั้งสิ้น

2) ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบังคับจำหน่ายซึ่งหากมีการนำหลักเกณฑ์กฎหมายจำหน่ายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับทั้งหมดจะพบได้ว่าการบังคับจำหน่ายจะมีขั้นตอนที่ค่อนข้างล่าช้าอาจมีความไม่เหมาะสมกับการนำมาใช้กับการบังคับจำหน่ายรถยนต์ซึ่งเป็นสิ่งหามทรัพย์ที่อาจเสียหายสูญหายและเสื่อมค่าได้โดยง่าย 3) ปัญหาเกี่ยวกับการโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์เนื่องจากการโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์ในปัจจุบันสามารถทำได้โดยการแสดงเจตนาและส่งมอบการครอบครองซึ่งไม่มีแบบที่กฎหมายกำหนด จึงทำให้กรรมสิทธิ์รถยนต์เปลี่ยนมือได้โดยง่ายและเป็นการยากต่อการจะตรวจสอบทราบถึงเจ้าของกรรมสิทธิ์แท้จริงได้ 4) ปัญหาเกี่ยวกับประกันภัยรถยนต์ หากเกิดกรณีรถยนต์ที่จำหน่ายได้มีการทำประกันภัยรถยนต์ไว้ได้เกิดอุบัติเหตุจนไม่สามารถซ่อมแซมได้อีกต่อไป ซึ่งตามกฎหมายประกันวินาศภัยหากผู้รับประกันภัยได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้เอาประกันภัยครบถ้วนแล้วซากรถยนต์จะเป็นของผู้รับประกันภัยตามข้อกำหนดในสัญญา เจ้าหน้าที่จำหน่ายจะฟ้องบังคับจำหน่ายจะต้องดำเนินการอย่างไร 5) ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของผู้เช่ารถยนต์ ภายหลังจากการบังคับจำหน่าย เนื่องจากรถยนต์ที่นำมาจำหน่ายเป็นประกันหนี้จะมีการนำออกให้เช่า ซึ่งเป็นสิทธิของเจ้าของทรัพย์สินสามารถทำได้ แต่เมื่อต้องมีการบังคับจำหน่ายรถยนต์ ผู้เช่าจะมีสิทธิครอบครองและใช้รถยนต์นั้นได้ต่อไปหรือไม่ และระหว่างผู้รับจำหน่ายกับผู้เช่าใครจะมีสิทธิอย่างไรบ้าง

จากปัญหาดังกล่าว ยังไม่มีความชัดเจนโดยกฎหมายที่จะเป็นแนวทางให้คู่สัญญาจำหน่ายและ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติอย่างไร จึงทำให้ยังไม่มีกรจำหน่ายรถยนต์เกิดขึ้น การที่กฎหมายบัญญัติให้รถยนต์สามารถจำหน่ายเป็นประกันหนี้ได้ย่อมเป็นประโยชน์เพราะรถยนต์สามารถใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หากต้องใช้รถยนต์เป็นหลักประกันหนี้ด้วยการจำหน่ายย่อมทำให้เจ้าของรถยนต์ต้องขาดเครื่องมือในการประกอบอาชีพไป ดังนั้น การปรับปรุงหลักเกณฑ์ทางกฎหมายในเรื่องการจำหน่ายรถยนต์ การโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์ การบังคับจำหน่ายรถยนต์ ให้มีความชัดเจนและเหมาะสมกับการนำรถยนต์มาจำหน่ายประกันหนี้ดังกล่าว ย่อมทำให้การจำหน่ายรถยนต์สามารถทำได้จริงในทางกฎหมายได้